

DIARI DE SESSIONS

DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Número 2

V legislatura / Primer període

Dimecres

13 de desembre de 1995

Ple del Parlament

PRESIDÈNCIA DEL M. H. SR. JOAN REVENTÓS I CARNER

Sessió plenària núm. 2, primera reunió

Í N D E X

Declaració

institucional sobre l'atemptat a Madrid el dia 11 de desembre de 1995

Debat

del programa i votació d'investidura del diputat M. H. Sr. Jordi Pujol i Soley, candidat proposat a la presidència de la Generalitat (Tram. 201-00001/05)

S U M A R I

La sessió s'obre a les deu del matí i nou minuts.

— **1. Declaració institucional sobre l'atemptat a Madrid el dia 11 de desembre de 1995**

El president, en nom de tots els grups de la cambra, condemna l'atemptat terrorista del dia 11 de desembre.

11

— **2. Debat del programa i votació d'investidura del diputat M. H. Sr. Jordi Pujol i Soley, candidat proposat a la presidència de la Generalitat (Tram. 201-00001/05)**

Exposició del programa de govern: *candidat a la presidència de la Generalitat, Sr. Jordi Pujol i Soley.*

11

Objectiu global de futur.

11

Elements necessaris per a aconseguir l'objectiu global: creixement demogràfic suficient, sistema positiu de protecció social, creixement econòmic ben conduït, creixement de l'ocupació, iniciativa, dinamisme i lideratge a Europa.

12

La reivindicació nacional: mètode a seguir.

13

L'autogovern: competències i finançament.

13

La llengua, la cultura i la identitat nacionals.

16

Quatre grans àrees de la política de govern: l'economia, el benestar, la funció pública i la formació

17

Justificació del discurs.

20

La sessió se suspèn a un quart de dotze del migdia i onze minuts.

Sessió plenària núm. 2.1

La sessió s'obre a les deu del matí i nou minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'oficial major i el lletrat Sr. Muro i Bas.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat en funcions, acompanyat de tot el Govern en funcions.

ORDRE DEL DIA

Punt únic: Debat del programa i votació d'investidura del diputat M. H. Sr. Jordi Pujol i Soley, candidat proposat a la presidència de la Generalitat de Catalunya (Tram. 201-00001/05).

El president

Comença la sessió.

Declaració institucional sobre l'atemptat a Madrid el dia 11 de desembre de 1995

Senyores diputades i senyors diputats, malauradament, les meves primeres paraules en el dia d'avui..., malauradament, aquest Parlament ha d'alçar la veu condemnant de forma enèrgica i radical el terrorisme, aquesta vegada en ocasió del cruel atemptat produït abans d'ahir a Madrid. En expressar el condol i la solidaritat a les víctimes i els seus familiars, la representació del poble de Catalunya vol manifestar que cap fet com el que estem condemnant no pot ésser-li aliè ni indiferent, i per això es vol ratificar en el ferm compromís de treballar per mantenir la pau, la convivència civil, que en aquests moments passa per reforçar la unitat de tots els demòcrates contra, enfront dels violents.

Moltes gràcies.

Debat d'investidura del candidat a la presidència de la Generalitat

Oberta, com he dit, la sessió, procedeix en primer lloc que el primer secretari de la Mesa llegeixi la proposta de candidat a la Presidència de la Generalitat.

El secretari primer

Gràcies, senyor president. «Proposta de candidat a la presidència de la Generalitat: Presidència del Parlament. D'acord amb l'article 50 de la Llei 3/82, del 23 de març, del Parlament, del president i del Consell Executiu de la Generalitat, i consultats els representants dels partits i grups polítics amb representació parlamentària, proposo a la cambra, com a candidat a la presidència de la Generalitat, el diputat molt honorable senyor Jordi Pujol i Soley. Palau del Parlament, 11 de desembre de 1995. Joan Reventós i Carner, president del Parlament de Catalunya.»

El president

El molt honorable senyor Jordi Pujol i Soley té la paraula.

El candidat a la presidència de la Generalitat (Sr. Jordi Pujol i Soley)

Molt honorable senyor president, senyores i senyors diputats, en compliment de l'encàrrec que em va fer el molt honorable president del Parlament, i d'acord amb el que estableix la disposició transitòria cinquena del nostre Estatut, em correspon presentar davant aquest Parlament de Catalunya la meua candidatura com a president de la Generalitat i demanar la seva confiança.

Iniciem aquesta legislatura en condicions diferents que les tres anteriors. Això és evident, d'antuvi, per la composició del Parlament, i es farà evident durant tota la legislatura. Entre altres coses, això significa que, en el supòsit que el Parlament em doni la investidura, l'aplicació del programa de govern que els presentaré requerirà negociar suports parlamentaris. Per tant, l'aplicació del programa que els presentaré dependrà d'aquests suports, que, com és lògic, Convergència i Unió i jo mateix som els primers a desitjar que, arribat el moment, d'una forma o altra que ara no puc preveure, es produeixin. Però això no treu que avui els parli del programa de Convergència i Unió per als propers quatre anys. És reglamentari que ho faci i políticament necessari, perquè és sobre la base d'aquest programa que Convergència i Unió treballarà i negociarà. I no treu tampoc que els parli, a més del programa per als propers quatre anys, d'horitzons més llunyans i més a fons del projecte de país que tenim. No se sap mai qui és que culminarà un projecte a llarg termini, qui és que assolirà un horitzó llunyà, però el que passa és que una fita llunyana primer s'ha de definir i, a més, requereix que les passes immediates s'orientin en la seva direcció.

Com volem que sigui Catalunya d'aquí a deu o quinze anys i què volem que sigui? La resposta pot semblar genèrica, però ja veuran que no ho és, i pot semblar molt en la línia del que no només la Generalitat sinó en general tot el país ha estat fent durant aquests darrers quinze, setze, disset anys. I així és: el progrés que hi ha hagut a Catalunya durant aquests anys té dues característiques dignes d'esment. La primera —que sempre m'ha agradat subratllar— és que és un mèrit compartit; hi ha jugat un paper molt principal la Generalitat —Govern i Parlament—, però hi han participat tota mena d'institucions de tots els colors polítics i de tots els sectors socials. La segona característica és que ha estat un progrés molt important, que s'ha produït una autèntica i positiva transformació del país. Per tant, és lògic que es mantingui l'orientació bàsica de la nostra acció col·lectiva.

Dit això, contesto aquelles dues preguntes —com volem que sigui Catalunya i què volem que sigui— dient que volem fer una Catalunya, un país de fort creixement econòmic, modern, competitiu i molt internacionalitzat; un país de benestar molt generalitzat, i benestar vol dir salut, vol dir seguretat social i econòmica, habitatge a l'abast de la gent, atenció als que tenen dificultats, lleure, igualtat d'oportunitats home-dona, etcètera; un país

amb bona formació a tots els nivells i en tot moment per assegurar la capacitat de guanyar-se la vida, la competitivitat personal i col·lectiva i la realització personal de cadascú; un país amb bones infraestructures bàsiques, des de les del transport, que són especialment decisives, a l'aigua, des de les carreteres als ports, des de les xarxes de telecomunicacions al TGV; un país amb un bon equilibri territorial, tant de població com d'activitat productiva, com de benestar i qualitat de vida, i amb un bon nivell mediambiental. En un altre d'ordre d'idees, aspirem que sigui un país d'alt nivell cultural, també en tots els àmbits, des del popular a l'acadèmic, i combinant l'arrelament amb el cosmopolitisme. Entenem que des del punt de vista de la cultura i de la sensibilitat Catalunya s'ha de vertebrar entorn d'un eix central d'identitat catalana que cal reforçar, amb un bon encaix i bona incorporació de les aportacions d'arrel no catalana. Aspirem, igualment, que sigui un país de civisme i, molt especialment, un país de bona convivència. Tot això ha de fer que Catalunya se situï, en tots sentits, en el termini d'uns anys, en els nivells més alts del rànquing europeu. A tot això cal afegir, naturalment, un nivell d'autogovern molt més alt que l'actual. M'hi referiré després. I també un pes molt important en el conjunt d'Espanya i una consideració i un reconeixement. Finalment, aspirem a una presència franca, clara i forta de Catalunya a Europa i a una possibilitat i alhora capacitat de projecció internacional en tots els terrenys. Aquest és el país al qual aspirem.

Permetin-me que assenyali alguns elements concrets sense els quals no podrem assolir aquest objectiu global.

En primer lloc, un suficient creixement demogràfic; potser un creixement moderat, però hi ha d'haver creixement. La molt baixa natalitat catalana i l'envelliment que, entre altres coses, en deriva amenacen seriosament aquest objectiu ambiciós que els he descrit, i la molt probablement indispensable immigració que provocarà crearà problemes que potser sabrem resoldre bé –de fet, Catalunya, aquests problemes, tradicionalment els ha resolt–, que potser ho sabrem resoldre bé, però que no hem valorat encara de debò, en tota la seva profunditat. Catalunya té un seriós problema de població. És cert que no és un problema només català, és un problema europeu, però a pocs llocs preocupa tan poc com aquí.

En segon lloc, cal que Catalunya disposi d'un sistema de protecció social positiu. Sense això serà difícil la cohesió social i nacional de Catalunya. I ara això és de la màxima actualitat, perquè arreu d'Europa es procedeix a una revisió de l'estat del benestar. De revisions, n'hi pot haver de moltes menes, des de les que es fan per salvar l'estat del benestar, fent-lo més racional, eliminant els abusos i els disfuncionaments, però no simplement escapçant-lo o suprimint-ne molts aspectes, fins també aquells plantejaments que el que realment pretenen és rebaixar-lo molt sense oferir possibilitats compensatòries a qui realment les necessita. Aquesta qüestió, que serà essencial durant els propers tres o quatre anys, en gran part és competència de l'Administració central, però la Generalitat ha de fer el màxim ús de les seves possibilitats i dels seus recursos i de les

seves competències perquè Catalunya mantingui un alt nivell de protecció social.

Tot això subratlla la importància del creixement econòmic. No ja des d'un punt de vista estrictament econòmic, sinó des del punt de vista social i nacional, el creixement econòmic no és condició suficient d'èxit, però sí que n'és condició necessària, o almenys condició molt convenient. Pensin –i això és important– que a la democràcia la recuperació nacional de Catalunya i la integració a la societat catalana d'amplis sectors d'origen no català, que el reforçament del teixit social i associatiu i, en general, de la cohesió de la nostra societat, així com la seva maduració durant els darrers anys, que tot això s'ha produït a cavall o bé d'un progrés econòmic bastant generalitzat o bé a través de la satisfacció de moltes expectatives socials i, en conjunt, visites les coses en perspectiva, a cavall dels dos fets alhora. No vol dir que aquests processos positius no puguin continuar en moments de crisi o d'estancament, però és un fet, és un risc, fins i tot, un possible risc, si més no, a tenir en compte. Per tant, donar prioritat al creixement econòmic, naturalment ben conduït, i quan dic ben conduït vull dir un creixement que beneficiï el conjunt de la societat, que no sigui només allò que els americans en diuen *job killer*, és a dir, matador o suprimidor, per dir-ho així, de llocs de treball, sinó que creï feina i que, per tant, no produeixi fractura social. Ho repeteixo, donar prioritat a un creixement econòmic ben conduït és una exigència social i nacional.

També aquí voldria fer notar que això no és un problema català: recordo que fa uns mesos vaig sentir una conferència d'un dels analistes que passen per ser més lúcids en el camp de la sociologia, de la política, de l'economia a Europa, que és Ralf Dahrendorf, que havia sigut el rector de la London School of Economics, i deia això, més o menys, no ho puc citar ara textualment, però venia a dir això, deia: «A alguns països europeus els èxits democràtics han anat sempre, o almenys de des fa dècades, vinculats a més benestar.» I es preguntava: «Què passarà el dia que hi hagi molta gent a Europa que se senti econòmicament amenaçada i socialment amenaçada?» Bé, jo espero que a Europa i a Catalunya això ho sabrem superar bé, però no deixa de ser un tema que hem de tenir molt en compte i que subratlla la importància d'un bon creixement i equilibrat creixement econòmic.

D'això es desprèn que caldrà que el Govern de la Generalitat empri tots els recursos de què disposi –polítics, econòmics, tècnics i científics, d'acció educativa i de creació de clima social i humà– perquè a Catalunya hi hagi un fort creixement econòmic i de l'ocupació, un creixement de l'ocupació. I aquests mitjans els haurà d'utilitzar en el marc català, en l'espanyol i en l'internacional. Ho ha de fer tenint ben clar i fent entendre a tota la població, a través d'una bona pedagogia, que avui en economia el camp d'acció i de competició és el món. Aquella frase que he dit molts cops que «el nostre món és el món» és veritat en tot, i en economia més que en cap altra cosa. D'això es desprèn també que cal donar –més encara del que ja s'ha fet, i s'ha fet força, però més encara– gran atenció a tot el referent a formació, a recerca, a R+D, recerca més desenvolupament, a qualificació de mà d'obra, a coneixement de llengües estrangeres.

Un altre component d'aquest projecte de país, sense el qual fracassarem, ha de ser la capacitat, la nostra capacitat de ser capdavanters de determinades idees l'interès de les quals transcendeixi Catalunya i transcendeixi Espanya. La capacitat també d'esdevenir l'àrea més dinàmica o una de les més dinàmiques de tot el sud d'Europa, de fer de Barcelona la ciutat amb més força i iniciativa de la Mediterrània occidental i de fer de Catalunya el cor de l'anomenat «arc llatí». Tot això sense que en res minvi la tradicional vinculació de Catalunya amb l'Europa central i del nord —aquest lligam per a nosaltres és absolutament necessari—, amb l'Europa central i del nord, i arrossegant en aquestes accions tot l'Estat espanyol. I, naturalment, Catalunya ha de seguir sent dintre d'Espanya la impulsora principal de la integració europea, superant totes les temptacions d'euroescpticisme que hi pugui haver.

Catalunya no es pot limitar a salvar la seva identitat o a mantenir un bon nivell econòmic i de qualitat de vida. Ha de ser, ha d'aspirar a ser i ha de ser el motor principal d'Espanya, el principal per a segons què i un motor més modest, òbviament més modest, però eficaç i valorat a Europa. Ha de tenir una ambició de lideratge.

Que la defensa i el reforçament de la pròpia identitat no hagin de ser els únics objectius de Catalunya no vol dir, òbviament, que siguin molt importants; de fet, són del tot prioritaris, són —ho subratllo— del tot prioritaris. Necessitem millorar el nostre autogovern i tot el que ens confereix identitat pròpia. Durant els darrers dos anys l'hem millorat, però no prou. Caldrà veure si ara hi podem donar una nova empenta i si el mètode que hem seguit ens permet arribar fins al sostre que encalcem, és a dir, aquell sostre per sota del qual ni la plenitud de Catalunya no està assegurada ni el risc de marginació o de residualitat no està definitivament superat.

Efectivament els vull parlar ara del mètode, del mètode que hem seguit i pensem seguir en la nostra reivindicació nacional: és el de la gradual i sistemàtica negociació que mirem de conduir en el marc de la Constitució i de l'Estatut actuals. Sé que hi ha qui defensa que hauríem de reclamar la reforma de l'Estatut i, per tant, quasi amb seguretat de la Constitució. Això no és descartable del tot i, de fet, seria legítim i democràtic fer aquest plantejament. Podria passar que el camí del gradual progrés autònom fins arribar a cotes realment altes d'autogovern i que ens donessin garantia plena quedés un dia del tot bloquejat perquè l'actitud negativa que en bona part de l'opinió pública i política espanyola hi ha envers la nostra autonomia, i sovint, simplement, envers Catalunya, podria passar que això ofegué la possibilitat i l'esperança de, a través d'un gradual procés, assolir cotes realment altes i suficients d'autogovern dintre de l'Estat espanyol.

Però vull fer dos comentaris. El primer és que reclamar amb possibilitats d'èxit la reforma de l'Estatut s'ha de fer d'una manera que podria comportar certs riscos i que Convergència i Unió no desitja córrer, si no és que, com deia, queda definitivament tancada la porta de la negociació. El segon comentari és que durant els dos darrers anys s'ha demostrat que la negociació pot donar resultats considerables si es fa en determinades condicions. Quines condicions? Primera, elaborar i

vendre bé una interpretació de la Constitució que en destaquï totes les portes que deixa obertes a l'heterogeneïtat i, per tant, a les personalitats diferenciades. Segon, disposar de prou força política i institucional a nivell d'Estat perquè a Madrid no se'ns puguin treure de sobre així com així. A la legislatura anterior es donava una tercera condició, que fou molt favorable, i és que el Govern de la Generalitat disposava a Catalunya d'una majoria que li conferia a Madrid molta llibertat d'acció. Els propers mesos diran si aquesta tercera condició pot ser substituïda eficaçment.

Dit el que havia de dir sobre el mètode, parlem ara del contingut de l'autogovern que reclamem. Primer, de les competències i després, del finançament.

Quan ens hem vist obligats a interrompre el procés negociador que seguíem amb el Govern central des de l'estiu de 1993, teníem sobre la taula de la Comissió Mixta de Transferències els temes següents, que reprendrem, que reprendrem així que puguem: policia de trànsit, polítiques actives d'ocupació de l'Inem, Institut Social de la Marina, ampliació de les funcions de Medi Ambient, gestió i territorialització de les beques dels ensenyaments universitaris i no universitaris. També estava en discussió, a través del Projecte de llei orgànica de l'Administració general de l'Estat, el paper i, de fet, des del nostre punt de vista, la supressió dels governadors civils. A tot això, de seguida que es donin les condicions per reprendre les negociacions amb el Govern central —que ara no es donen—, anirem afegint d'una manera gradual les següents noves reclamacions de traspàs: gestió del 0,52% de l'IRPF destinat a associacions sense ànim de lucre; paradors de turisme; funcions relatives al trànsit, com ara són les autoescoles, els permisos de conduir, etcètera; servei meteorològic; mútues, patronals d'accidents de treball i malalties professionals; inspecció de la indústria farmacèutica; inspecció de treball; competències en recerca, i modificar certs aspectes dels plans d'obres i serveis. També reclamarem novament l'aplicació generalitzada de l'anomenada «Administració única». Ara a Catalunya, en un camp concret, el de l'agricultura, això des de dilluns, des de dilluns passat, ja ho tenim, i ho hem de generalitzar.

Les competències signifiquen poder, poder administratiu, polític i econòmic, però per a la Generalitat signifiquen una altra cosa importantíssima, una cosa cabdal, que és poder estar present en la població i en el territori de tot Catalunya a tots nivells. En un país com el nostre, tan necessitat d'integració i de cohesió, tan mancat de tradició institucional i tan sotmès a atencions disgregadores, cal que la institució que més i millor pot donar sentit d'unitat i de representativitat pugui arribar capil·larment, d'una manera eficaç i constructiva, a tot el país.

La batalla per les competències és constant i reconec que a voltes és extenuant, però, de tota manera, avui podem dir, com a balanç, que al capdavant, si més no durant aquests darrers tres anys, hem sumat bastant més que no hem restat.

Lligat amb aquest balanç positiu i lligat amb aquesta voluntat de fer present la Generalitat arreu de Catalunya hi ha un dels guanys més importants d'aquests dar-

ners temps que ha estat el nou model policial, l'aplicació del qual volem activar al màxim durant la present legislatura. L'objectiu és que d'aquí a quatre anys els Mossos d'Esquadra tinguin no menys de cinc mil agents i estiguin desplegats a més de la meitat de les comarques de Catalunya, i que s'hagi produït el lògic replegament de la Policia Nacional i de la Guàrdia Civil.

Parlem del finançament. He de començar per dir que durant els darrers anys s'ha produït una millora relativa en aquest terreny, tant pel que fa al finançament autonòmic català en general com a l'específic de sanitat. Concretament, l'any 1991, el finançament de Catalunya en concepte de percentatge de participació en els ingressos, de tributs cedits i de fons de cooperació interterritorial –interterritorial– representava el 87% de la mitjana de les cinc autonomies de l'article 151; l'any 1994, aquest percentatge era del 95. Però és una millora limitada i insuficient, que segueix essent discriminatòria contra Catalunya. I a aquesta discriminació cal afegir-ne una altra –que després comentaré–, que és la forma com es duu a terme a Espanya la redistribució de la renda.

La millora relativa a què suara he al·ludit és fruit sobretot de dos acords, assolits els anys 1993 i 1994: el del Comitè de Política Fiscal i Financera, del 7 d'octubre de 1993 –és a dir, el referent a la participació de les comunitats autònomes en el 15% de la quota líquida de l'IRPF–, i el del 21 de setembre de 1994, sobre despesa sanitària. Són prou coneguts perquè calgui tornar-los a explicar. A aquests acords cal afegir-hi alguns acords..., alguns acords més, puntuals, com per exemple els del Fons de cohesió, que situen l'increment d'ingrés per al 1995 en 42.000 milions.

Encara podem afegir un fet molt positiu d'aquests darrers temps, i és que el cost de la normalització lingüística ha estat incorporat d'una forma ja permanent al càlcul del finançament autonòmic. Això ve a pujar uns 4.500 milions anyals, i a més –i a més– és políticament..., és un fet políticament significatiu.

Cal dir que aquests acords deixaven alguns serrells no prou ben resolts, i que per altra banda no s'han aplicat prou bé. A més, no hi ha hagut temps –és un altre tema que teníem ara sobre la taula– d'aplicar un altre dels acords a què vàrem arribar amb el Govern central, que és el de la capacitat normativa. La importància d'això s'entén si pensem, per exemple, que la seva aplicació pot obligar –de fet, obligarà– a modificar la LOFCA. En tot cas serà l'objectiu del futur Govern de la Generalitat de Catalunya arrodonir aquests acords i reclamar-ne el total compliment formal.

Però, a part d'això, el més important serà reclamar un major grau de corresponsabilitat fiscal a través d'una participació més alta en les quotes líquides de l'IRPF, i també d'una participació en altres impostos de l'Estat, com per exemple l'IVA, i certs impostos especials, com tabac, benzina, matriculacions, etcètera. Opinem que la potenciació de la corresponsabilitat fiscal és la via que tenim per acostar-nos als resultats econòmics dels sistemes de finançament forals, aixecant el nivell d'ingressos i reduint el nostre grau de dependència de l'Estat. Per altra banda, per aquesta via creiem també

que això ha de permetre una més gran recaptació directa d'impostos a Catalunya. En contra del que de vegades es vol fer creure, ha estat sempre interès del Govern de la Generalitat de recaptar directament impostos. És una manera, també –i no ho dic pas irònicament, ben al contrari–, de treballar en aquella línia de capillaritat i de presència de la Generalitat a tot arreu, a tot Catalunya.

Sobre això, és cert –i m'avanço a algunes observacions que sé que em faran– que l'aplicació del sistema de finançament foral a Catalunya, amb un «cupó» similar al basc –o al navarrès, que encara és millor–, seria francament més favorable. Però és evident que, per raons que ni analitzo ni critico, i que s'apliquen per motius polítics i socials, històrics i actuals, que tots vostès coneixen, el País Basc i Navarra tenen, des d'aquest punt de vista, un tracte especial. En tot cas, d'acord amb el que recentment ha estat el nostre programa electoral, sí que vull deixar clar que el que el Govern de Convergència i Unió no podria acceptar és que en un temps prudencial no s'arribi que totes les autonomies amb un mateix nivell competencial no tinguin uns recursos similars. Això ja implica un esforç important de solidaritat, per part de Catalunya, que assumim. I un esforç no només de Catalunya en termes globals, sinó dels ciutadans de Catalunya, que pagarien impostos segons la seva capacitat i rebrien serveis segons un criteri igualitari. També aquí, si veiéssim bloquejat el camí cap a una solució justa i equitativa, ens veuríem obligats a reclamar una modificació total i radical del sistema.

Tenint present que, en el Pressupost de la Generalitat, Sanitat representa quasi el 34% –exactament 561.000 milions, l'any 1995–, no es pot parlar de finançament autonòmic sense parlar del finançament específic de la sanitat. Aquí també s'ha aconseguit en el passat una millora relativa, sobre la qual no insistiré, però també aquí la millora és insuficient, entre altres coses perquè no té en compte alguns serrells que en realitat pugen molts diners. Un exemple d'aquests serrells és la compensació econòmica per als desplaçats, a la qual no s'ha trobat encara, o no s'ha volgut trobar, una solució definitiva. Però, a més, l'acord de finançament de l'any 94, que es basava en un increment anual lligat a l'increment del PIB nominal, cosa que ens era favorable, s'ha vist alterat per una..., hem de dir que «suposada» racionalització de la despesa de l'Insalud, racionalització que en cap cas ha estat demostrada i que s'ha fixat en nivells autènticament incomplibles. Aclarir això, i en general negociar novament el finançament de la sanitat, serà una prioritat primera del Govern de la Generalitat.

El Govern de la Generalitat pensa plantejar al Govern central un altre aspecte del finançament, que és el municipal. Ens cal fer-ho per raons econòmiques, però també polítiques. Com saben, les promeses que per part del Govern central en aquest sentit s'havien fet, més d'un cop, no s'han complert. Més aviat hi ha hagut una regressió –una regressió percentual, aclareixo–, més aviat hi ha hagut una regressió, i això crea problemes als municipis, però indirectament també a la Generalitat. Li'n crea, entre altres raons, perquè els municipis li reclamen el que troben a faltar de l'Administració central, i que en termes estatutaris no correspon a la Gene-

ralitat donar, ni competencialment ni per criteris de finançament autonòmic, cosa que explica que tota aportació directa al finançament municipal creï dèficit pur, cosa que cada cop ens podem permetre menys, especialment si és per qüestions que estatutàriament no pertoqueu a la Generalitat. Aquest és un tema important que caldrà debatre a fons i que estic disposat a fer-ho amb ànim constructiu.

No podem parlar de finançament sense referir-nos a dues altres qüestions econòmiques. La primera fa referència a la política de redistribució de la renda a Espanya. Cal deixar clar que a Espanya la redistribució és més forta que a cap altre país europeu occidental. Marcadament més forta. I també cal deixar clar que, contràriament a la imatge que s'ha creat, els desequilibris regionals són semblants als de molts d'aquests països europeus –per exemple, els de França. Cal deixar clar, també, que aproximadament una tercera part dels recursos que es destinen al reequilibrament procedeixen de Catalunya –pels volts de 700.000 milions de pessetes l'any. D'aquí ve que, si bé el PIB per habitant a Catalunya supera la mitjana espanyola en un 23%, la renda real de les famílies només ho fa en un 10%. Cal afegir que aquesta transferència de fons de Catalunya..., aquesta transferència que fa Catalunya a la resta de l'Estat, té una característica negativa que no es dona en l'altre gran transferidor de recursos, que és Madrid: a Catalunya, molt més que a Madrid, el pes d'aquesta transferència es fa sentir sobre les empreses petites i mitjanes i sobre els autònoms, mentre que a Madrid un pes important recau sobre les grans empreses industrials i financeres, vinculades o bé a grans grups o bé al mateix Estat, és a dir, sobre empreses que per via d'impostos transfereixen riquesa que s'ha creat a altres indrets d'Espanya. És a dir, en el cas concret de Catalunya, aquestes transferències afecten més la competitivitat.

Els estudis –objectius, imparcials– ens indiquen –ho subratllo– que els desequilibris territorials a Espanya no són més grans que a altres països importants de la Unió Europea, però que l'exercici de la solidaritat va bastant més enllà, sense que –i les estadístiques són clares– la reacció en termes de PIB –de producte interior brut, no dic de renda: de PIB–, sense que en termes del producte interior brut de les regions menys desenvolupades..., sense que la reacció en termes de PIB, d'aquestes regions, sigui millor que en aquests altres països de la Unió Europea. És a dir, per tant, tot admetent la necessitat de transferir recursos a favor de la solidaritat envers la resta d'Espanya –cosa a la qual mai no ens hem negat–, la pregunta és fins a quin límit. I la pregunta també és com se'n treu, d'aquest exercici de la solidaritat, més profit.

Dic això perquè jo he dit que aspirem a ser motor d'Espanya, i més modestament, també, factor de dinamisme europeu. Hi aspirem. I a nivell espanyol, a més, això se'ns reclama. Però no ho podem fer si l'economia catalana és obligada a descapitalitzar-se més del compte. I, realment, Catalunya està en condicions de créixer més i d'ajudar el conjunt d'Espanya a créixer més.

Malgrat tot els que els acabo de dir, l'evolució de l'economia catalana no solament és millor quantitativament

que la mitjana d'Espanya, sinó que també ho és qualitativament. En termes relatius ha guanyat en competitivitat i en grau d'internacionalització: Catalunya, durant aquests últims anys, ha tret profit de les bones cartes que té, que entre altres són –entre altres– una tradició i una vocació empresarials notables, una bona xarxa industrial, més maduresa sindical, situació geogràfica favorable, presència ja antiga d'inversions estrangeres, un nivell relativament –i, en certs aspectes, francament– bo de formació –i que ha millorat recentment–, etcètera. Cal afegir a això l'acció que durant els darrers anys s'ha fet especialment –s'ha fet especialment, si bé no únicament– per part del Govern de la Generalitat en el camp de les infraestructures, dels elements de suport a la indústria, a l'agricultura i a la ramaderia, les actuacions en el camp del sòl industrial, de la formació, de la projecció internacional, etcètera. I també cal afegir que el canvi que el Govern de la Generalitat, indirectament, però eficaçment, ha aconseguit introduir en la política econòmica espanyola, si bé ha estat molt útil a tot Espanya, ho ha estat especialment per a la nostra economia, per la senzilla raó que nosaltres tenim molta més economia productiva.

Tot plegat dibuixa un quadre aparentment contradictori, però en el qual els elements dominants són dos: el finançament autonòmic és molt insuficient –el més insuficient de tots, juntament amb el del País Valencià–, i l'aportació de Catalunya a l'equilibri espanyol té una magnitud que frena el seu desenvolupament i pot acabar fent fracassar el seu esforç de modernització i de competitivitat, esforç del qual, per cert, es beneficia tot Espanya.

Abans de tancar el capítol del finançament, crec del cas aturar-me un moment encara a fer-nos aquesta pregunta: de quins diners disposarem? Com és, el nostre Pressupost? Puja 1 bilió 620.000 milions, i 1 bilió 785.000 el consolidat. Sembla molt, però en això hi ha una part de miratge. Només cal tenir en compte que Sanitat s'enduu el 33,4% d'aquest Pressupost i Ensenyament el 17,8% –tots dos, Sanitat i Ensenyament, amb els seus concerts–, i que 188.444 milions, que és la participació dels ens locals de Catalunya en els ingressos de l'Estat, només entren i surten, del Pressupost. Aquests tres conceptes, ells sols, representen el 62,8% del Pressupost.

Les despeses ineludibles són en el Pressupost de la Generalitat molt altes, perquè vénen molt condicionades pels traspassos, i el marge de lliure disposició és limitat. Ara, he d'advertir que ho serà més encara, de limitat, perquè també la Generalitat ha de contribuir a la política de disminució del dèficit que Maastricht ens reclama. Que Maastricht ens reclama, però que també ens reclama simplement un bon funcionament de la nostra economia i una bona política de competitivitat. I consti –i vull subratllar-ho– que el dèficit de la Generalitat –ho dic en termes de producte interior brut– no és el més alt d'Espanya. I consti també que les finances de la Generalitat mereixen una opinió positiva d'entitats especialitzades en la qualificació del deute públic; entitats com Moody's, o bé Standard and Poors. I avui mateix, en el diari d'avui, hi ha una notícia que demostra com, internacionalment, concretament en aquest cas en els Estats Units, les finances de la Generalitat són

vistes amb confiança. Avui mateix, ara. Tot això no treu que hem de fer més contenció de despesa.

El Pressupost de 1995 ja ha estat objecte de retallades, però no n'hi ha prou, i el de l'any que ve haurà de ser clarament restrictiu. Naturalment, en notarem menys els efectes si millorem el nostre finançament, el finançament de la Generalitat; però de tota manera serà restrictiu, com ho serà el de tot l'Estat i el de tot Europa. Només cal recordar que el pressupost alemany de l'any que ve serà un 2% més baix que el d'enguany, més baix. A l'hora de fer segons quines propostes, cal que tots plegats, tot això, ho tinguem en compte.

I encara un últim comentari sobre finançament i sobre política econòmica. Els problemes de finançament són per a l'autonomia catalana especialment preocupants per un fet..., preocupants potser no és exactament la paraula, però tenen una importància, un relleu especialment important per un fet que no es dona o que es dona molt menys en la majoria de comunitats autònomes espanyoles. A Catalunya hi ha molta més vocació i sensibilitat autonòmiques, perquè de fet hi ha molta més consciència del propi país —és lògic això, és conseqüència del fet diferencial— i, en general, els catalans esperen molt del govern de Catalunya, perquè realment hi veuen en gran part, molt més que en d'altres comunitats, el seu govern; i la veritat és que de vegades n'esperen més del que amb l'Estatut a la mà els pot donar. Per altra banda, fora de Catalunya hi ha també una gran incomprensió d'aquest problema, que en realitat no és més que un aspecte concret del problema general d'incomprensió del problema de Catalunya; d'incomprensió de tot el que significa el fet diferencial des del punt de vista polític i cultural, però també econòmic. Des de l'època de la transició arrosseguem malentesos i mitges il·lusions, que en aquell moment potser varen ser útils per a tirar endavant, però que no deixen de ser malentesos i mitges il·lusions que amb valentia i honestat recíproques durant els propers anys hem de resoldre.

Durant els propers mesos o anys, Catalunya, amb la Generalitat al davant —i subratllo que en dir Generalitat vull dir president, Govern i Parlament—, hem d'enfrontar-nos amb aquest problema i hem de fer que tot Espanya s'hi enfronti. No pot ser que de molt siguem la comunitat que més contribueix a la redistribució de la renda i se'ns tingui per insolidaris; no pot ser que Catalunya hagi contribuït més d'un cop, de 1975 ençà i a voltes decisivament, a l'estabilitat de tot l'Estat, i la nostra imatge a la resta d'Espanya sigui negativa; no pot ser que tinguem, amb el País Valencià, el pitjor sistema de finançament i se'ns acusi d'aprofitats; no pot ser que es prediqui el dret a la diferència arreu i en tot, i el fet diferencial català no s'acabi d'entendre. Espanya ha de revisar aquestes actituds, i nosaltres hi hem d'ajudar; hem de forçar a fer un esforç d'objectivitat. Si les circumstàncies dels propers mesos i dels propers anys ho permeten, a això li dedicarem molta atenció.

Tot això —competències, finançament— pot ser que sigui el moll de l'os per a moltes autonomies, però no ho és per a Catalunya. Per a Catalunya això és molt important, moltíssim, i de fet no resoldre bé aquest tema pot fer impossible resoldre un altre tema, del qual ara par-

larem, més important; però no és el moll de l'os. Per a Catalunya, si més no des de la perspectiva d'una coalició nacionalista com la nostra, el moll de l'os és la nostra identitat com a nació i és la consciència, la nostra consciència de poble. I en això juguen un paper decisiu la llengua i la cultura catalanes, la vivència de la nostra història, el sentiment de pertinença a Catalunya, l'adhesió racional i sentida a Catalunya; és a dir, allò que Maragall en dia «el sentiment de pàtria». És tan conegut el que Convergència i Unió i jo pensem sobre això que no cal que m'hi estengui massa.

Per tant, ningú com nosaltres tan interessat a tenir més competències i més finançament, a tenir més pes polític o, com a país, a tenir més presència institucional, i sobretot —i sobretot— ningú com nosaltres tan interessat per tot el que signifiqui recuperació de la llengua catalana. Però sobretot, precisament perquè som nacionalistes i, per tant, tenim Catalunya com a valor primer, ningú com nosaltres pot estar tan interessat en la conservació i en l'enfortiment de la cohesió social de Catalunya i de la bona convivència entre tots els catalans, entre els 6 milions, una mica llargs, de catalans.

Per això, i pel que fa a la política lingüística, seguirem fent la que hem fet; perquè neix del vot d'aquest Parlament, perquè el Tribunal Constitucional i el Suprem l'han ratificada, perquè fa anys que s'aplica sense rebuig social, perquè estem molt lluny d'haver assolit el grau de coneixement i d'ús del català que ens pot garantir la supervivència i perquè, després de segles de marginació i persecució i de dècades recents de renovada voluntat de destrucció, necessita unes condicions favorables a les quals en justícia té dret. Ara bé, també els he de dir que el nostre desig fóra que ni un sol català, pel tema lingüístic, se sentís agredit; ni un sol català catalanoparlant, ni un sol català castellanoparlant. Això és impossible —ja ho sé—, en part perquè sempre hi ha qui desitja o a qui li interessa ser agredit o que es fa l'agredit, però farem el que calgui perquè siguin ben pocs i perquè palpablement es noti que, incidències personals o particulars a part, no tenen raó. Hem actuat amb cura, i aquesta cura l'extremarem més encara en el futur.

A Catalunya conviuen dues llengües, i concretament el castellà és avui la llengua habitual i familiar de molts catalans. I a Catalunya hi ha homes del món de la cultura, molt vinculats a Catalunya..., simplement, hi ha catalans que escriuen i que creen en castellà. Suposo que quan de vegades es vol posar l'accent en el pluralisme català es pensa, entre altres coses, justament en això. Però no és menys cert que l'Estatut distingeix bé entre llengües oficials i llengua pròpia de Catalunya, i és una sàvia distinció; perquè és veritat que hi ha dues llengües, i les dues han de ser respectades, les dues, però la que configura la personalitat del nostre poble és la catalana, que per això és anomenada «pròpia de Catalunya». El que dona personalitat pròpia a Catalunya i el que la vertebrava són els elements constitutius des de sempre de la seva nacionalitat. Sense ells no tindria la personalitat pròpia i diferenciada que a través de la història i avui mateix li dona força, originalitat i creativitat. El fil roig de la nostra història i del nostre ésser col·lectiu, l'ingredient bàsic de la nostra personalitat, són aquestes senyes d'identitat catalana.

Hi ha una cosa que Catalunya mai no agrairà prou als catalans d'origen immigrant i que avui són i han estat sempre castellanoparlants: i és que això que els acabo de dir ho han entès. Ells, que volen viure en un país sòlid, que volen que els seus fills formin part d'un país ben definit, perquè només així serà creador de riquesa, de benestar i de qualitat de vida, ells han entès que això passava pel manteniment d'allò que ha fet la personalitat de Catalunya durant segles i avui mateix; la personalitat en la qual s'han introduït totes les matisacions que vulguin, però que ha constituït aquesta personalitat. Aquesta ha estat la resposta que ells han donat, i és una resposta molt positiva, i l'agraïment que Catalunya els ha de manifestar és molt gran. La societat catalana en general ha estat, en això, a l'altura. Crec que el Govern de la Generalitat també, i el Parlament. Però és veritat que això, la mútua comprensió i la convivència, és veritat que això és una planta delicada que un imprudent, o un malintencionat, o un atabalat poden trepitjar en el moment menys pensat. I jo mateix he dit des d'aquesta tribuna –i ho repeteixo ara– que la convivència és el nostre bé més preciós.

Fets aquests comentaris sobre la llengua, cal afegir que convé evitar que el tema de la identitat de Catalunya com a poble se centri només en la llengua i en la cultura entesa en un sentit bàsicament literari. El català és un element constitutiu bàsic de Catalunya, però ni és l'únic, ni en certs sectors de població és totalment determinant. Hi ha molta gent que se sent catalana, que té una inclinació favorable envers Catalunya i que no parla català. Però, a part d'això, en qualsevol país la llengua té un gran pes en la definició de la personalitat col·lectiva; però també tenen un gran pes la cultura en el sentit més ample del mot, la consciència històrica, tota una simbologia i tota una axiologia, és a dir tot un sistema valors, tot un sentiment col·lectiu i, fins i tot, uns interessos col·lectius. També uns interessos, sí, també uns interessos, i, en el nostre cas, tota una història i una sensibilitat i una mentalitat econòmiques i, conseqüentment, socials. Catalunya com a nació no existiria sense la revolució econòmica dels segles XVIII i XIX. Convé que tinguem aquesta visió complexa i més completa del que és la nostra identitat nacional.

Abans de tancar aquesta part del meu discurs dedicat a la llengua, la cultura i, en general, la identitat, desitjo referir-me molt breument –i incompletament– a l'actuació que es pensa fer, i prosseguir, pel que fa a la política cultural, si el Parlament accepta la meua candidatura. Se seguirà aplicant el programa d'equipaments culturals –ara ja molt avançat–, es crearà l'Agència Catalana de Mecenatge –que de tota manera no es limitarà al camp cultural– i es donarà un nou impuls al Copecc, és a dir, el Consorci Català de Promoció Exterior de la Cultura. I també prosseguirem la necessàriament lenta però continuada política de restauració del nostre patrimoni monumental, que no només té un gran valor artístic, sinó que representa un element cabdal del punt de vista de la nostra història i de la nostra consciència nacionals. I els vull fer notar que demà passat –si no ho recordo malament– hi ha la inauguració de les dues sales –la del romànic i la del gòtic– del Museu Nacional d'Art de Catalunya, que entenc que realment és un esdeveniment molt important.

Ara bé, dit això, per altra banda, ha arribat l'hora –ara que en gran part els equipaments culturals nous estan acabats o estant acabant-se, la majoria, si més no– de dedicar més atenció a les activitats i a les iniciatives, no únicament a l'obra feta, vull dir, no únicament als edificis, als equipaments, més atenció a les activitats i a les iniciatives dels agents culturals.

Correspon a un discurs que sol·licita la investidura de parlar no només d'algunes orientacions generals, per altra banda fonamentals, sinó també de l'obra de govern que es pensa dur a terme. És el que ara faré però sense entrar gaire en el detall. Les intervencions de demà confio que em permetran fer-ho en la forma i en els punts que els diversos grups demanin. Em limitaré a parlar de quatre grans àrees.

La primera, la política econòmica, tenint present que afortunadament tenim una estructura econòmica bastant equilibrada: una base industrial important, un molt bon turisme, una agricultura cada cop més competitiva –encara que amb problemes, evidentment, com a tot Europa–, un conjunt de serveis proporcionat i un comerç, també amb problemes, però actiu i amb voluntat d'adaptació.

El Govern de la Generalitat, directament i indirectament, mirarà de seguir influïnt en la política econòmica de l'Estat en la forma que ho ha fet fins ara, sempre al servei de l'economia productiva, de la competitivitat i de la internacionalització. Pel que fa a l'acció a fer a Catalunya, l'acció a fer aquí per iniciativa directa de la Generalitat, hem de fer –l'hem estat fent ja, però l'hem d'intensificar– un gran esforç d'innovació i de modernització.

No fa gaires dies, diverses setmanes, a la conferència anual del Partit «Treballista» de Gran Bretanya, el seu líder, Tony Blair, va anunciar que anava a fer..., va dir: «vaig a fer un discurs patriòtic»; així mateix: «patriòtic», aquest adjectiu. «Perquè» –va dir, textualment– «cal un nou esperit a la nostra nació.» En què va consistir aquest discurs patriòtic? En primer lloc, en la crida a la cohesió social i en la promesa de *never again*, és a dir, «mai més» –textualment– «el Labour practicarà..., el Partit «Treballista» practicarà una política incitant una part de la nostra nació contra una altra». I, en segon lloc, en una crida apassionada a favor de les noves tecnologies, apassionada, realment apassionada, quasi lírica, a favor de la revolució educativa, social i tecnològica.

El Govern de la Generalitat s'ha mogut des de fa temps en aquesta direcció, però ho pensa fer més encara. Com els deia al començament del meu discurs, tant des del punt de vista social com del nacional, un alt grau de creixement econòmic és una prioritat. I això no és possible sense un incrementat esforç en el camp de les noves tecnologies que condueixi a un canvi en profunditat de la nostra societat. Per això s'aixecarà el sostre de R+D, procurant que hi juguin el paper principal les empreses privades, en col·laboració amb les universitats; per això es crearan xarxes de comunicació amb banda ampla que arribin fins al 90% de la població; per això es formarà extensament i intensament la població en l'ús de la tecnologies de la informació, i, per altra banda, i tot i que ja disposem –fets durant aquests últ-

tims anys—de diversos centres d'assaig, de recerca i de serveis industrials, es crearà un centre tecnològic multidisciplinari de nivell i volum assimilables als més avançats d'Europa, inspirat en el model dels instituts Fraunhofer, i a través del pla de recerca es mantindran els esforços per a incrementar el nivell de la nostra recerca científica.

No m'allargo més en aquesta relació, merament indicativa, de projectes. Només vull afegir que un altre aspecte al qual donarem més importància encara de la que li hem donat és tot el referent a la internacionalització de la nostra economia i a la qualitat de la nostra producció industrial. Tant el Copca com el Centre Català de la Qualitat seran potenciat.

Aquesta mateixa política, en el camp agrari, seguirà tres línies principals d'acció. La primera, la de la modernització de les estructures agràries, i una de les iniciatives principals en aquest camp serà la presentació al Parlament d'un projecte de llei d'infraestructures agràries i desenvolupament rural, amb l'objectiu d'afavorir la incorporació dels joves en l'activitat agrària, d'incentivar la concentració parcel·lària, i de facilitar la política d'aigua i de regadius. La segona línia d'acció és la comercialització, sobretot la internacional, a través, sobretot, de Prodeca, o sia de la Promotora Catalana d'Exportacions. Finalment, la tercera línia d'actuació que vull subratllar és el seguiment —que ja s'està fent, per cert amb força èxit, però que reforçarem— de les perspectives que ofereix la política agrària de la Unió Europea.

Una política econòmica de progrés i competitivitat no pot deixar de banda ni les infraestructures bàsiques, ni el medi ambient, que no és només, el medi ambient, un tema de qualitat de vida, sinó de modernitat i d'eficiència. Afavorir les tecnologies que permeten una producció neta i fomentar el sector industrial dedicat a medi ambient seran dues línies d'acció a seguir en aquest camp. Pel que fa a les infraestructures, cal dir que, previsiblement, durant la propera legislatura no s'hi podran dedicar tants diners com durant els darrers anys. Amb tot, es faran els anomenats «metros» del Vallès i del Baix Llobregat, es completarà la línia 2 de Barcelona i les prolongacions necessàries cap a Nou Barris, i, a part d'això, es farà el màxim esforç possible en carreteres, ports, aigua, gas, transport, etcètera.

He de dir que ara ja, pràcticament, no es perden inversions a Catalunya a causa d'infraestructures insuficients o inadequades; no se'n perden per aquesta causa. Però la Catalunya que abans he descrit, d'alt nivell europeu, requereix encara millores que anirem fent.

Convergència i Unió ha procurat sempre compaginar l'aparició de nous tipus d'establiments comercials amb la defensa del petit comerç; entre altres raons, perquè aquest comerç forma part del teixit social i empresarial tan important per a l'equilibri de la societat catalana. Ho seguirem fent, i per això d'antuvi suspendrem temporalment —de fet, ho hem suspès ja— l'atorgament de llicències per a la implantació de determinats tipus d'establiments, aquelles que depenguin de la Generalitat. Estic segur que això serà ben rebut per tots vostès, perquè durant la passada campanya electoral tots els partits, o quasi tots, varen ser partidaris de reduir o

anul·lar les llicències d'aquest tipus. Caldrà, també, revisar els criteris urbanístics sobre usos comercials. Però no ho farem sense abans parlar-ne a fons i arribar a acords amb els municipis.

Finalment, pel que fa al turisme, seguirem afavorint una oferta global i diversificada que permeti allargar les temporades, aixecar el nivell de qualitat i, per tant, de despesa —de despesa dels clients— i crear activitat turística a totes les comarques, contribuint així a l'equilibri territorial i que li permeti mantenir i incrementar el considerable volum econòmic i la gran capacitat d'ocupació que el turisme té a Catalunya —12% del PIB i 13% de l'ocupació.

La segona àrea de la política de govern de la qual els vull parlar és la que podríem anomenar «del benestar», la de tot allò que fa que la gent se senti bé en un país, i concretament en el seu, o que, com a mínim, se senti ben atesa. Aquí cal incloure-hi tot el referent a l'habitatge, a la salut, al transport dels ciutadans, a l'esport, al lleure, a l'accés a la cultura... També els problemes de la gent gran i els de tots els que necessiten una atenció especial, com els minusvàlids físics i psíquics. A aquesta àrea correspon també la problemàtica de la sida i de la drogoaddicció, i els presos. Ja he dit que no es tracta només que la gent es trobi bé a Catalunya, perquè hi ha gent que no s'hi troba bé, ni s'hi podrà trobar mai bé, ni a Catalunya ni enlloc. Un sidòtic, la mare d'un sidòtic o un pres no s'hi trobaran bé. Però han de tenir, com a mínim, la percepció que el país pensa en ells i se n'ocupa de debò.

Per això, en aquesta àrea cal incloure-hi el tema, també, de l'atur, que òbviament correspon també o bé a l'àrea econòmica o a una de més específica dedicada a treball.

Durant la passada legislatura, i en col·laboració amb l'Administració central, la Generalitat va fer una política molt activa en el camp de l'habitatge. Concretament, va invertir 33.000 milions de pessetes en preparació de sòl residencial, i 58.000 en la construcció de més de 8.000 habitatges públics. Va concedir diverses modalitats d'ajuts: 90.000 habitatges de protecció oficial i preu taxat i 19.000 habitatges rehabilitats. En total, això va significar una despesa de 113.000 milions de pessetes, i es van concedir 117.000 ajuts. Tot això al marge de les actuacions que s'estan fent en el camp de les patologies estructurals, que suposen obres en 12.000 habitatges i subvencions per més de 4.000 milions.

Aquests ajuts, el Govern de la Generalitat, els ha mantingut fins i tot quan l'Administració central va deixar de donar els que per la seva banda tenia compromesos. És més, malgrat les retallades que hem fet en el Pressupost de 1995, la partida de subvencions a l'habitatge no ha estat rebaixada, sinó incrementada de 7.500 milions de pessetes.

Si els parlo del que s'ha fet en el passat immediat —que òbviament no és l'objecte d'aquest discurs— és simplement perquè és la millor manera, més ràpida i més entenedora d'explicar el que farem d'ara endavant. Seguirem fent això. Aquesta tònica de prioritat per l'habitatge, la mantindrem durant la legislatura que comencem, amb unes inversions anuals de 35.000 milions de pes-

setes, que, afegides a les que realitzi, les que confiem que realitzarà el Ministeri, permetran concedir 40.000 ajuts anuals. Ho farem, insistim en aquesta prioritat perquè per a tothom, però sobretot per als joves, hi ha dues coses determinants perquè es puguin mirar la vida en termes positius: l'una és la feina; l'altra és aquesta de l'habitatge.

En el camp de la sanitat, les fites per a aquests quatre anys són: finalitzar el procés de reforma de l'assistència primària; consolidar i estabilitzar la xarxa d'hospitals d'utilització pública; impulsar les actuacions d'atenció sociosanitària, de salut mental, d'atenció a les drogodependències i a la sida –i aquí voldria subratllar l'especial interès que tenim pel que fa referència a la salut mental–; disposar de nous instruments de gestió per a la modernització de l'Institut Català de la Salut; crear l'agència de la salut pública; continuar col·laborant amb les entitats i mutualitats d'assegurança lliure, i fer que la sanitat pública continuï essent una eina fonamental d'equilibri territorial.

En l'àmbit de la justícia, simplement els anuncio el propòsit de remodelar el Palau de Justícia de Barcelona, d'unificar tots els jutjats de Barcelona en un macroedifici, de completar la xarxa de seus de jutjats arreu de Catalunya –o de seguir-la completant, més exactament, perquè probablement no ho acabarem en quatre anys– i de construir un nou centre penitenciari, que tindrà entre 1.200 i 1.500 places.

Em diran potser que aquest camp del benestar el programa que els exposo, i el molt més extens que els podria exposar, és continuista. Naturalment que és continuista. No pot ser d'altra manera, perquè els déficits de bon tros no estan encara coberts: residències per a gent gran, residències per a disminuïts adults, lluita contra la droga, hospitals per a crònics, més atenció domiciliària, etcètera. No entraré en detalls; només vull fer notar que procurarem que la política pressupostària restrictiva pesi al menys possible sobre aquestes actuacions.

Dues coses vull afegir. Coneixen l'anomenat «Programa interdepartamental de la renda mínima d'inserció», l'anomenat «PIRMI». L'hem estat desenvolupant, en part s'ha de dir que per desgràcia, i en part fent-ne una valoració positiva perquè està fent un molt bon servei social. Per consolidar-lo presentarem un projecte de llei reguladora del PIRMI. La segona cosa de la qual vull fer esment és la iniciativa de subvencionar tot lloc de treball que es creï per a persones de més de quaranta-cinc anys i que faci més de sis mesos que són a l'atur. Aquesta subvenció es donarà durant divuit mesos.

Tan després de l'apartat dedicat a economia i competitivitat com després de l'apartat del benestar, s'escau parlar de la funció pública. Se'n pot parlar després d'economia perquè una bona administració pública és necessària per a la competitivitat i el progrés econòmic, i se'n pot parlar després de benestar perquè «benestar» vol dir també «bon servei als ciutadans».

Sobre això convé no anar alimentant falses imatges. La nostra Administració és millorable; si volen, és fins i tot francament, manifestament millorable. Però la imatge que se'n sol donar és més dolenta de la que realment es

mereix, és francament més dolenta de la que realment es mereix. I això no ho dic només per l'Administració de la Generalitat, sinó per les altres institucions del nostre país.

Catalunya ha estat qualificada, sobre les dades del Ministeri d'Administracions Públiques, com la comunitat menys burocratitzada d'Espanya. Té un funcionari per quaranta-sis habitants, i la mitjana espanyola és de trenta-dos. Són unes xifres molt favorables.

Per altra banda, des de 1992 el nombre de funcionaris al servei de la Generalitat és estable, malgrat les noves competències rebudes i malgrat els increments obligats –i reclamats per tothom– d'Ensenyament, del cos de Mossos d'Esquadra i de Justícia –concretament de presons.

Ara bé, dit això, i no entrant en el detall de reformes que ja estan engegades, és evident que hem de millorar la nostra funció pública i l'Administració en general, en els sentits següents. Primer, reduir l'estructura de l'Administració i evitar la superposició de funcions entre diferents unitats i reorganitzar serveis finalistes amb possibilitat que siguin gestionats de forma més autònoma. Això ja s'està fent en més d'un cas; per exemple, el Servei Català de Col·locació. Segon, simplificar els tràmits burocràtics, en la línia del que també s'està fent amb les oficines de gestió unificada, amb les gestions de sol·licitud de plaça universitària, amb el silenci administratiu positiu que s'aplica en diverses activitats, etcètera. Tercer, donar més participació a la societat civil, com ja es fa en els centres col·laboradors del Copca, en el Servei Català de Col·locació –una altra vegada–, o bé a les ITV i a les ECA. Quart, donar més participació a les organitzacions d'usuaris i consumidors en l'avaluació dels serveis de l'Administració. I, cinquè, informar del cost dels serveis prestats als ciutadans –cosa que ja es fa en alguns punts, en alguns serveis, i concretament, sobretot, on es fa és a Sanitat.

En definitiva, si en els últims anys han primat com a factors de competitivitat per a un país les comunicacions, l'R+D, la formació, les infraestructures, etcètera, ara hi hem d'afegir i, conseqüentment, primar, la reforma de l'Administració per a fer-la competitiva. Una administració, ho repeteixo –ja ho he dit, ho repeteixo–, una administració competitiva és determinant per a la competitivitat d'un país.

La quarta àrea, i última, de la qual els vull parlar és la de la formació. La formació és capacitat de guanyar-se la vida, és competitivitat individual i també col·lectiva. Però, a més, significa realització personal, creixement de les persones i, a través de les persones, de la col·lectivitat; creixement, per tant, de Catalunya. El catalanisme polític sempre ho ha vist així, i també l'ha vist com una eina de creació de civisme i de conscienciació catalana. Necessitem, per tant, que el nostre ensenyament tingui qualitat pedagògica i humana i que ajudi la cohesió social i la convivència.

L'arquitectura escolar –si volen, és un comentari accidental, però il·lustratiu– de la Generalitat té fama de ser de les millors del món; no exagero, de les millors del món. I faig aquest elogi sense posar-me vermell, primera, perquè és veritat, i, segona, perquè sobretot és mèrit dels arquitectes catalans que, en general, són franca-

ment bons. Però no deixa de ser cert que optar per aquesta arquitectura formava part de l'aposta de la Generalitat per una escola de qualitat, com ja va ser així en l'època de la Mancomunitat i de la Generalitat republicana. L'arquitectura és un component d'aquesta aposta. Dic tot això –i ho dic amb un cert èmfasi– perquè ara ens trobem davant un repte gros, molt gros, en diners, en gestió i en qualitat, que és l'aplicació de la reforma escolar. És un repte tan gros que ens costarà de complir –que costarà poder complir, vull dir–, i per això hi poso aquest èmfasi, i per això cal considerar l'ensenyament, en aquest moment, com a prioritari, més del que ja normalment és. I per això, al final de la legislatura anterior, el Govern va aprovar un pla plurianual d'inversions, fins a l'any 2000, que puja 130.000 milions de pessetes.

A part d'això, és digne d'esment, també, el segon Pla de formació del professorat, que arribarà a 71.000 mestres i professors no universitaris de la pública i de la privada, i també és digne d'esment el fet que es farà formació professional en vuitanta instituts més i que s'incrementarà sensiblement el nombre de noves titulacions professionals, i s'incrementarà, també sensiblement, l'aprenentatge de llengües estrangeres. Malgrat els esforços d'aquests últims anys, que han estat notables, seguim tenint un forat en aquest camp del coneixement de llengües estrangeres.

En el camp universitari es modificarà el sistema d'accés a la universitat, a fi de fer més fàcil, simplement –vull subratllar-ho, més fàcil; no dic que això es pugui assolir totalment–, que els estudiants puguin estudiar el que realment els interessa; es crearà l'agència d'avaluació universitària, i es completarà gradualment la construcció dels equipaments universitaris que encara falten, el principal dels quals serà el campus del Baix Llobregat, a la zona de Castelldefels.

Senyor president, senyores i senyors diputats, he procurat combinar en un mateix discurs qüestions, reflexions i propòsits de caràcter general, i també, ni que sigui breument, punts molt més concrets del programa de govern.

Crec que ambdós aspectes eren necessaris. El primer, perquè el que vinc a presentar i a defensar no és només un programa polític: és un projecte de país, que és més que un programa. I reconec que arrencar d'un projecte de país, i no simplement d'un programa, pot fer més difícil qualsevol negociació; potser també les que hauré de fer durant aquesta legislatura. Són més fàcils les renúncies en temes de programa estricte que en temes de projecte. Però un projecte es materialitza a través de l'aplicació de programes concrets, i el que Convergència i Unió proposa per a aquesta legislatura és el que els he presentat.

Durant aquesta legislatura, com ja he dit al començament, hi haurà molts moments de negociació, i «nego-

ciació» vol dir voluntat d'aproximació, però no des de qualsevol punt d'arrencada, sinó des d'un programa o d'uns programes ben definits i, en el nostre cas, en part ja experimentats. I arrencant també des de la força concreta que es té, que en el cas de Convergència i Unió és del 41% dels vots i del 44% dels diputats. I cadascú té la seva, la seva força. Del que es tracta, sobretot, és de no tancar portes innecessàriament.

Ens encaminem cap a temps que jo crec que poden ser bons per a Catalunya, però ho seran en un marc europeu que podria ser que fos més difícil que fins ara, i sobretot en un moment de canvi que farà molt perillós l'error en les decisions o la feblesa d'una societat o d'un país.

Tots nosaltres estimem Catalunya, i tots nosaltres hi creiem, però sabem que té certes fragilitats i certs handicaps. També sabem que no rebrà gaires ajuts de fora, perquè afortunadament som –i se'n hi veu– un país dinàmic que va a més. Però, per altra banda, tampoc no ha assolit encara un nivell prou alt per a no haver-se d'inquietar pel que pugui passar en aquests anys que vénen, de canvi tecnològic i social. Justament, el nostre objectiu, ara, és assolir aquest nivell.

Per altra banda, i contra el que pugui semblar, crec que els anys que vénen poden ser favorables a una més gran obertura de la societat espanyola cap a Catalunya. Ignoro com es desenvoluparan les coses en el conjunt de l'Estat i, naturalment, ignoro quin serà el resultat de les eleccions del març, però crec que la societat espanyola, un cop passats els tràngols de la transició i de la immediata posttransició, i els tràngols d'aquests últims anys, tinc la intuïció, tinc la impressió que està entrant en una etapa que a Catalunya li farà les coses més fàcils. Naturalment, sempre que Catalunya sigui políticament i institucionalment forta, aquí, i que ho sigui també en el conjunt de l'Estat.

Sé que aquesta opinió que us explico no és una opinió massa compartida, potser, que alguns la trobaran massa optimista. Però, en tot cas, és la que tinc i els la vull comunicar. De la mateixa manera que els he exposat el nostre programa i el nostre projecte, els explico aquesta meva convicció.

En tot cas, el Govern, si la cambra em concedeix la investidura, treballarà en aquesta direcció i amb aquesta esperança.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, molt honorable senyor candidat.

La sessió es reprendrà demà a les deu del matí.

Se suspèn la sessió.

(És un quart de dotze del migdia i onze minuts.)